

42919

Doç. Dr. Selçuk Özdağ

Muğla Milletvekili

Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Millî Savunma Bakanı Sayın Yaşar Güler tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince arz ederim. Saygılarımla. 31.03.2026

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

Millî Savunma Bakanlığı'nın resmî duyurularına ve kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, Çok Uluslu Ukrayna Operasyonel Karargâhı Komutanı Tümgeneral Jean-Pierre Fague ile Komutan Yardımcısı Tümgeneral Richard Stewart Charles Bell, 24 Mart 2026 tarihinde Anadolukavağı/Beykoz'da konuşlanması planlanan Deniz Unsur Komutanlığına ziyarette bulunmuştur. Yine Millî Savunma Bakanlığı kaynaklı açıklamalarda, NATO Güneydoğu Bölgesel Planı kapsamında Adana merkezli çok uluslu bir kolordu karargâhı kurulmasına yönelik çalışmaların 2023 yılında başlatıldığı, bu niyetin 2024 yılında NATO'ya beyan edildiği, 6'ncı Kolordu Komutanlığının görevlendirildiği ve NATO prosedürlerinin sürdüğü ifade edilmiştir.

Öte yandan, 26 Mart 2026 tarihinde Sierra Leone bayraklı, Türk işletmecili ham petrol taşıyan ALTURA isimli tankere Karadeniz'de, İstanbul Boğazı'na yaklaşık 14 mil mesafede saldırı düzenlenmiş; Dışişleri Bakanlığı bu saldırının Türkiye'nin Münhasır Ekonomik Bölgesi içinde meydana geldiğini, uluslararası hukuka aykırı olduğunu ve ciddi seyir ile çevre güvenliği riski doğurduğunu açıklamıştır. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı da saldırının gemiyi devre dışı bırakmaya dönük dış kaynaklı bir patlama olduğunu ve insansız deniz aracı ihtimalinin değerlendirildiğini ifade etmiştir.

Bütün bu gelişmeler, Karadeniz güvenliği, Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin uygulanması, Türkiye'nin tarafsızlık ve denge politikası, yabancı askerî unsurların Türkiye'de konuşlanmasının hukuki zemini, TBMM'nin denetim yetkisi ve ülkemizin bölgesel gerilimlerde ön cepheye sürülüp sürülmeyeceği bakımından soru işaretleri doğurmaktadır. Ayrıca, 27 Mart 2026'da Cumhurbaşkanı ile BlackRock Başkanı Laurence D. Fink arasında yapılan görüşmenin zamanlaması da, Türkiye'nin güvenlik-ekonomi eksenindeki dış temaslarının şeffaflığı bakımından izaha muhtaçtır.

Bu bağlamda;

1. Anadolukavağı/Beykoz'da konuşlanması planlanan Deniz Unsur Komutanlığı tam olarak hangi hukuki statüyle kurulmaktadır? Bu yapı NATO'nun resmî komuta yapısının bir parçası mıdır, yoksa NATO destekli ancak farklı statüde bir oluşum mudur?
2. Söz konusu Deniz Unsur Komutanlığının kuruluş kararı hangi tarihte, hangi idarî ve askerî süreçler sonunda alınmıştır?
3. Bu komutanlığın görev tanımı, sorumluluk sahası, kuvvet yapısı, komuta zinciri ve harekât yetkisi nedir?
4. Deniz Unsur Komutanlığının Karadeniz Mayın Karşı Tedbirleri Görev Grubu (MCM Black Sea) ile kurumsal veya operasyonel ilişkisi var mıdır? Varsa bu ilişkinin kapsamı nedir?
5. Bu komutanlık bünyesinde veya onunla bağlantılı olarak Türkiye'de yabancı askerî personel, yabancı komuta kademesi, yabancı savaş unsuru ya da yabancı teknik personel sürekli veya geçici şekilde konuşlandırılacak mıdır?
6. Konuşlandırılacaksa; ülke bazında personel sayısı, görev tanımı, kalış süresi ve yetki sınırları nedir?
7. Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca, yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına ilişkin TBMM'den alınmış bir izin veya yetkilendirme mevcut mudur? Mevcut ise tarihi ve kapsamı nedir? Yoksa bu süreç hangi hukuki gerekçeyle yürütülmektedir?
8. 24 Mart 2026 tarihindeki yabancı askerî heyet ziyareti hangi resmî izin ve mutabakat çerçevesinde gerçekleştirilmiştir? Bu ziyaret öncesinde TBMM'ye veya ilgili komisyonlara herhangi bir bilgilendirme yapılmış mıdır?
9. Adana merkezli kurulması planlanan NATO çok uluslu kolordu karargâhı ile Anadolukavağı/Beykoz'daki Deniz Unsur Komutanlığı arasında müşterek bir planlama, eşgüdüm veya görev paylaşımı öngörülmekte midir?
10. Millî Savunma Bakanlığının açıkladığı üzere 2023'te başlatılıp 2024'te NATO'ya beyan edilen çok uluslu kolordu karargâhı çalışması hangi tehdit değerlendirmesine dayanılarak hazırlanmıştır? Bu tehdit değerlendirmesinde Rusya, Karadeniz ve Güney Kafkasya başlıkları nasıl yer almaktadır?
11. Türkiye, Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin 19'uncu maddesini Rusya-Ukrayna savaşı boyunca uyguladığını ifade ederken; İstanbul Boğazı girişine yakın bir bölgede NATO bağlantılı yeni bir deniz komuta yapısının konuşlandırılması Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin maddeleri, ruhu ve Türkiye'nin bugüne kadarki denge siyaseti açısından nasıl değerlendirilmektedir?
12. Bu yeni yapının faaliyetleri çerçevesinde Karadeniz'e kıyısı olmayan NATO üyelerinin deniz unsurlarının Karadeniz faaliyetlerine dolaylı veya doğrudan katılımı söz konusu olacak mıdır?

13. Böyle bir katılım söz konusu ise, bunun Montrö rejimi ve Türkiye'nin bugüne kadarki uygulamasıyla uyumu nasıl sağlanacaktır?
14. 26 Mart 2026'da ALTURA tankerine yönelik saldırıyla ilgili olarak Millî Savunma Bakanlığının elindeki teknik, askerî ve istihbarî bulgular nelerdir? Saldırının faili, yöntemi ve amacı konusunda hangi değerlendirmeler yapılmıştır?
15. Söz konusu saldırının Türkiye'nin Münhasır Ekonomik Bölgesi içinde meydana geldiği dikkate alındığında, Türkiye bu olay karşısında askerî, diplomatik ve hukuki olarak hangi tedbirleri almıştır?
16. Karadeniz'de ticari gemilere, enerji taşımacılığına ve Boğaz yaklaşma sularına yönelik benzer saldırı veya sabotaj risklerine karşı hangi yeni güvenlik önlemleri yürürlüğe konulmuştur?
17. Türkiye, Karadeniz'de sahte bayrak girişimlerini içeren provokasyonlara veya Türkiye'yi doğrudan çatışma hattına çekebilecek hibrit saldırı senaryolarına karşı özel bir risk analizi yapmış mıdır? Yapmışsa temel bulgular nelerdir?
18. Deniz Unsur Komutanlığının kurulması sürecinde Millî İstihbarat Teşkilatı, Dışişleri Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu ile diğer ilgili kurumların ortak değerlendirmesi alınmış mıdır?
19. Bu komutanlığın kurulmasının Türkiye-Rusya ilişkileri, Karadeniz'deki denge, enerji güvenliği, deniz ticareti ve Boğazların güvenliği üzerindeki olası siyasi ve ekonomik etkilerine dair bir etki analizi hazırlanmış mıdır?
20. Hazırlanmışsa bu etki analizinde öngörülen risk başlıkları nelerdir? Hazırlanmamışsa neden hazırlanmamıştır?
21. Cumhurbaşkanı ile BlackRock Başkanı Laurence D. Fink arasında 27 Mart 2026'da yapılan görüşmede güvenlik, enerji altyapısı, limanlar, ulaştırma koridorları, savunma sanayii, stratejik yatırımlar veya Türkiye'nin jeopolitik konumuna ilişkin herhangi bir başlık görüşülmüş müdür?
22. Millî Savunma Bakanlığı, Türkiye'nin güvenlik mimarisini etkileyen bu tür askerî ve jeopolitik adımlar konusunda TBMM'yi ve kamuoyunu daha şeffaf biçimde bilgilendirmeyi düşünmekte midir?
23. Hükûmet, Türkiye'nin Karadeniz'de dengeleyici aktör konumunu korumayı mı, yoksa NATO'nun ileri hat konuşlanmasında daha görünür bir rol üstlenmeyi mi stratejik tercih olarak benimsemektedir?
24. Türkiye'nin herhangi bir dış baskı, talep veya müttefik yönlendirmesi sonucunda bu tür askerî konuşlanma ve komuta yapılarında "ön cephe ülkesi" rolüne itilmesi riski Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?